



Republika e Shqipërisë
MINISTRIA E FINANCAVE

DOGANA
CUSTOMS



EU TWINNING
AL 12 IB FI 02

Administrata Doganore Shqiptare: Një partner kyç për tregtinë ndërkombëtare



AGENZIA DELLE DOGANE
E DEI MONOPOLI





2. Procedura e transimit: parimet dhe përfitimet



2.1 Partneritet ndërmjet operatorëve ekonomik dhe doganës

Nevojat e operatorëve ekonomik

Çfarë duan operatorët:

- Përshpejtim te procedurave dhe kontrolleve ne pikat e kalimit kufitar.
- Siguri në rritje per transportin e mallrave
- Të njohin me saktësi përgjegjësite e tyre
- Fleksibilitet për pagesat e detyrimeve doganore
- Të mund të kontrollojnë mallrat, përpara pagesës së detyrimeve doganore

Çfarë nuk duan operatorët:

- Procese të ngadalta në kufi
- Dokumente administrative të shumta
- Paqartësi ligjore
- Keqkuptime me administratat e huaja
- Shmangia e kostove të magazinimit
- Tarifa te larta per kryerjen e formaliteteve doganore ne kufi



2.1 A Partneritet ndërmjet operatorëve ekonomik dhe doganës

Nevojat e administratës doganore

Procedura e transitit:

- të **sigurojë transportin ndërkombëtar** të mallrave
- të **sigurojë mbulimin e detyrimeve/taksave te tjera**
- të mundësojë **një shpërndarje gjeografike më të mirë** të tarifave/trafikut doganor
- të **reduktojë rrezikun e bllokimit në kufi**
- është një mënyrë për të krijuar një qasje bazuar në **partneritet** me operatorët ekonomik



2.2 Akses në një komunitet të ri me interesa të përbashkët për biznesin

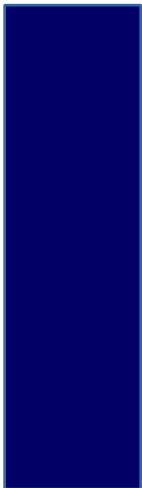
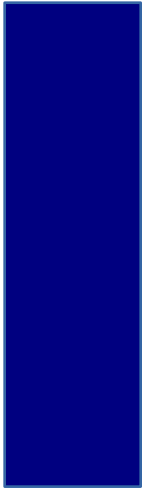
Procedurë e qëndrueshme dhe e aksesueshme nga të gjithë

Proçedura transit është një nga proçedurat doganore më të njohura :

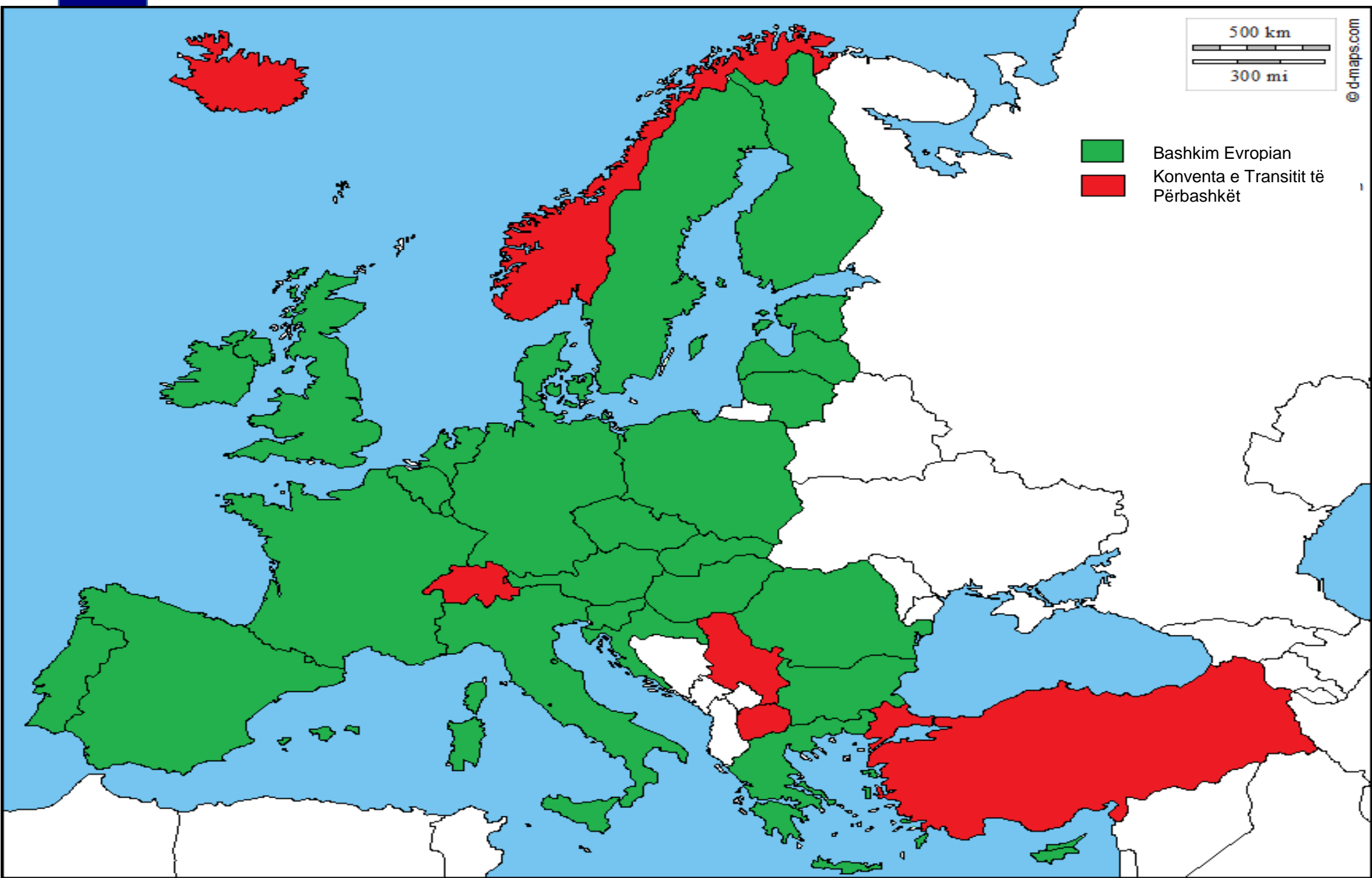
- Procedura e transitit ka një **bazë ligjore solide**
- Procedura e transitit është **e njohur** dhe e përdorur nga shumë operatorë ekonomik

→ **Përdorimi i procedurës së transitit do të thotë:**

- **Të mundëson hyrjen në komunitetin** e administratave doganore dhe operatorëve ekonomik të Shteteve Anëtare të BE-se, si dhe të vendeve të tjera palë kontraktuese të Konventës së Transitit të përbashkët;
- **Të kesh lehtësisht akses në tregje të reja** dhe në territore të reja;
- **Të kesh akses në një sistem plotësisht elektronik** që mundeson shkëmbimin e informacionit ndërmjet doganës dhe operatorëve ekonomik.



2.2 Akses në një komunitet të ri me interes të përbashkët për bizneset



2.2 Akses në një komunitet të ri me interes të përbashkët për bizneset

- Komuniteti i transitit doganor:
 - Përdor **të njëjtin sistem elektronik** (NCTS)
 - Përdor **të njëjtën bazë ligjore** (Konventa e Transitit/Kodi Doganor Evropian)
 - Zbaton bashkarisht **dokumenta udhëzues të ngjashëm** (Manuali i Transitit)
 - Është në gjëndje të **komunikojë** lehtësisht (Koordinatorët e Transitit dhe Regjistri i adresave të transitit)
 - Është në gjëndje të **bashkërendojë** hapat e procedurës (Grupi i Ekspertëve të Transitit Doganor dhe grupi UE/EFTA në Bruksel)



2.2 Akses në një komunitet të ri me interes të përbashkët për bizneset

Përdorimi i procedurave të transitit sjell:

- *ulje te paqartësive ligjore dhe të biznesit*
- *mirëkuptim të ndërsjellë në të gjitha shtetet, palë kontraktuese, për doganat e operatorët.*



2.3 Përkufizim dhe funksionim i procedurës së transitit

Përkufizime/fakte themelore

Procedura e transitit lejon, sipas disa kushteve, transportin e mallrave të BE-së dhe jo të BE-së :

- **Në pezullim** të cdo detyrimi, takse dhe mase të politikave tregtare;
- Nga një pikë te një tjetër të disa territoreve doganore ;
- **Me një deklaratë Transiti të vetme** të depozituar në sistemin e transimit elektronik të përbashkët (NCTS)



2.3 Përkufizim dhe funksionim i procedurës së transitit

Në përgjithësi, të gjitha mallrat mund të mbulohen nga një procedurë transiti, përvec :

- Disa mallra të **ndaluara** (bazuar në legjislacionin kombëtar) :

Mallra të falsifikuar, etj.

- Për më tepër, disa mallra janë të pranuar nën transit por janë subjekte të **kufizimeve ligjore**:

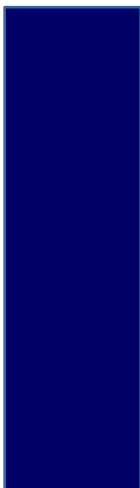
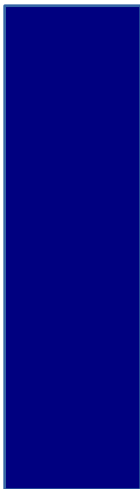
Disa materiale luftarake, armë dhe municione;

Mallra me përdorim të dyfishtë;

Lëndë shpërthyes;

Mbetje ;

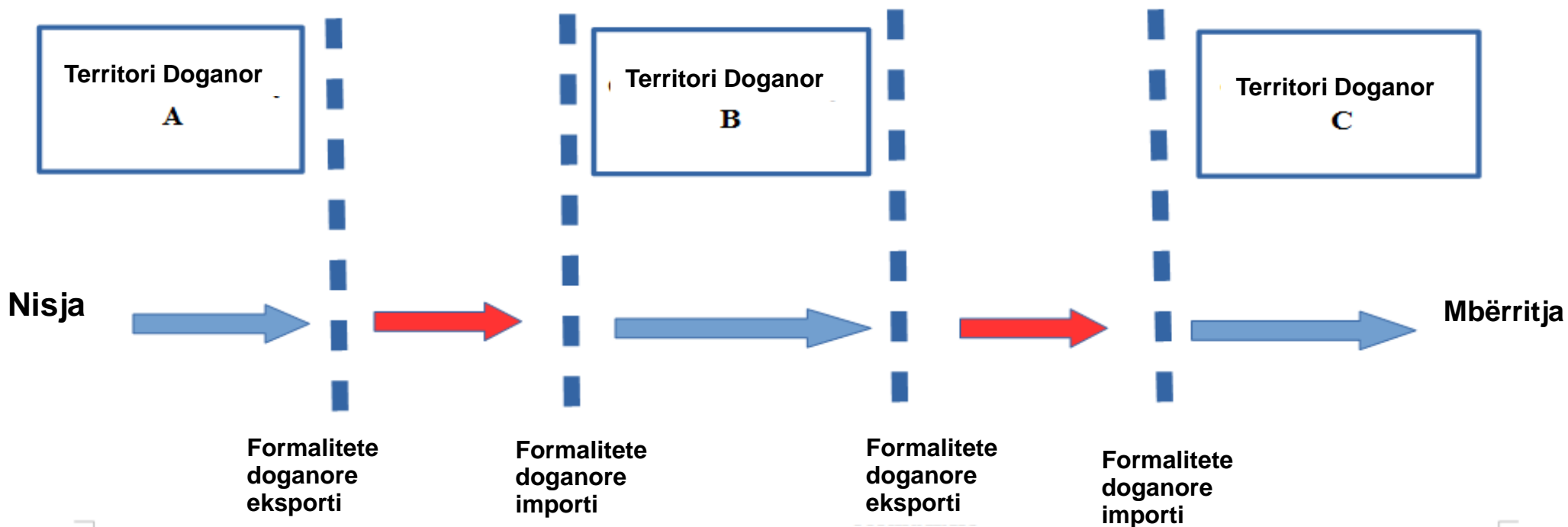
Mallra CITES; etj.



2.4 Procedura e transitit përshpejton kalimin kufitar

Diagrama e një operacioni të zhdoganimit pa transit

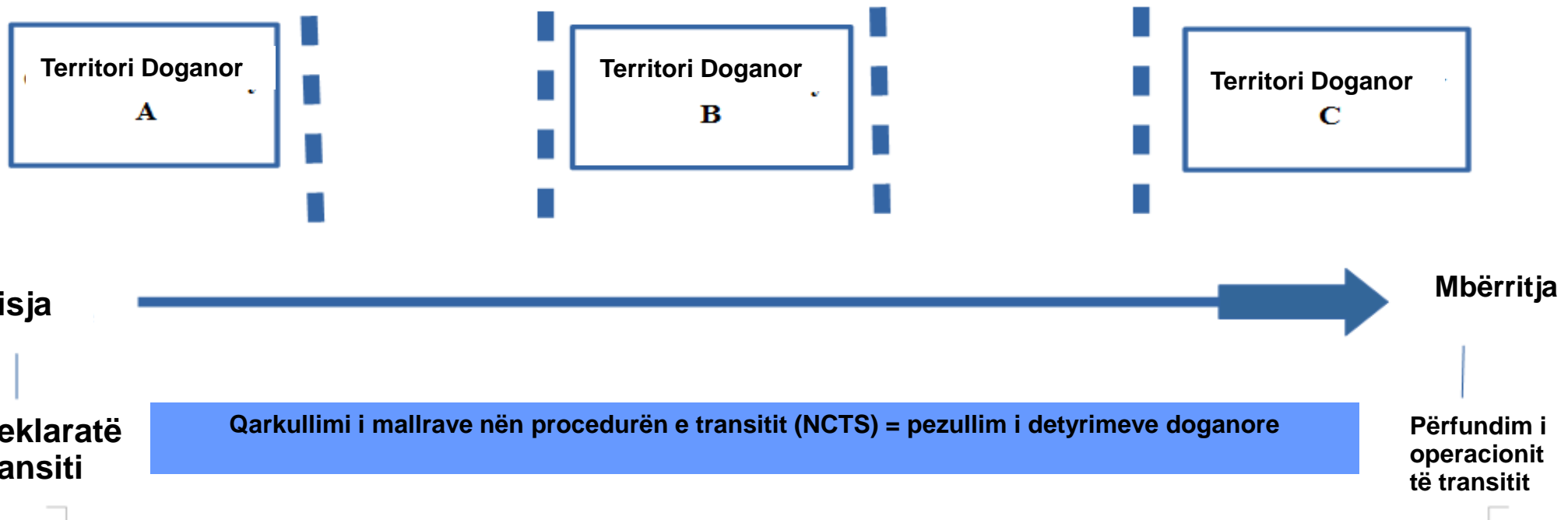
Formalitetet doganore duhet të kryhen në çdo hyrje dhe dalje të territorit doganor



2.4 Procedura e transitit përshpejton kalimin kufitar

Diagrama e një operacioni të zhdoganimit me transit

Asnjë deklaratë doganore (EX –IM) apo pagesa të detyrimeve apo taksave të importit apo eksportit në hyrje apo dalje nga territoret doganore



2.5 Përdorimi i një baze ligjore të qëndrueshme dhe të përbashkët

Komuniteti i transitit ndan një bazë ligjore të përbashkët të mirëidentifikuar:

Kodi doganor i Bashkimit Evropian



Zbatohet vetëm në territorin doganor të Bashkimit Evropian

Konventa e Transitit të Përbashkët (1987)

Zbatohet për marrëdhëniet e transitit ndërmjet shteteve anëtare të BE, shtetet EFTA, Turqi, FYROM dhe Serbi.



2.5 Përdorimi i një baze ligjore të qëndrueshme dhe të përbashkët

Transiti i përbashkët ndan të njëjtat parime për procedurën. Për shembull, në Bashkimin Evropian :

Mallrat jo të BE: lëvizin nën procedurën e transitit të jashtëm (T1)

Mallrat e BE: lëvizin nën procedurën e transitit të brendshëm (T2)

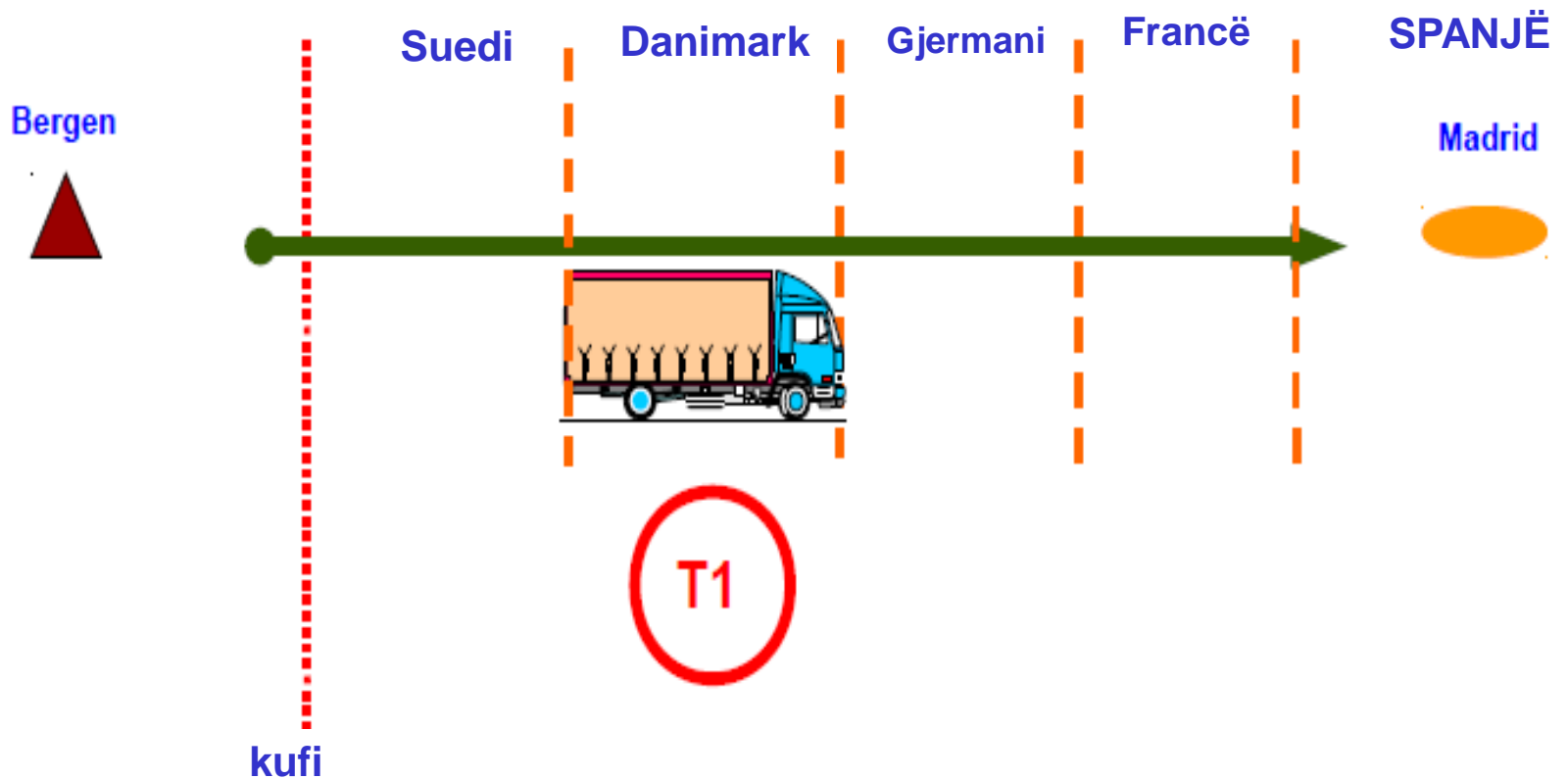


2.5 Përdorimi i një baze ligjore të qëndrueshme dhe të përbashkët

Shembulli e procedurës së transitit T1

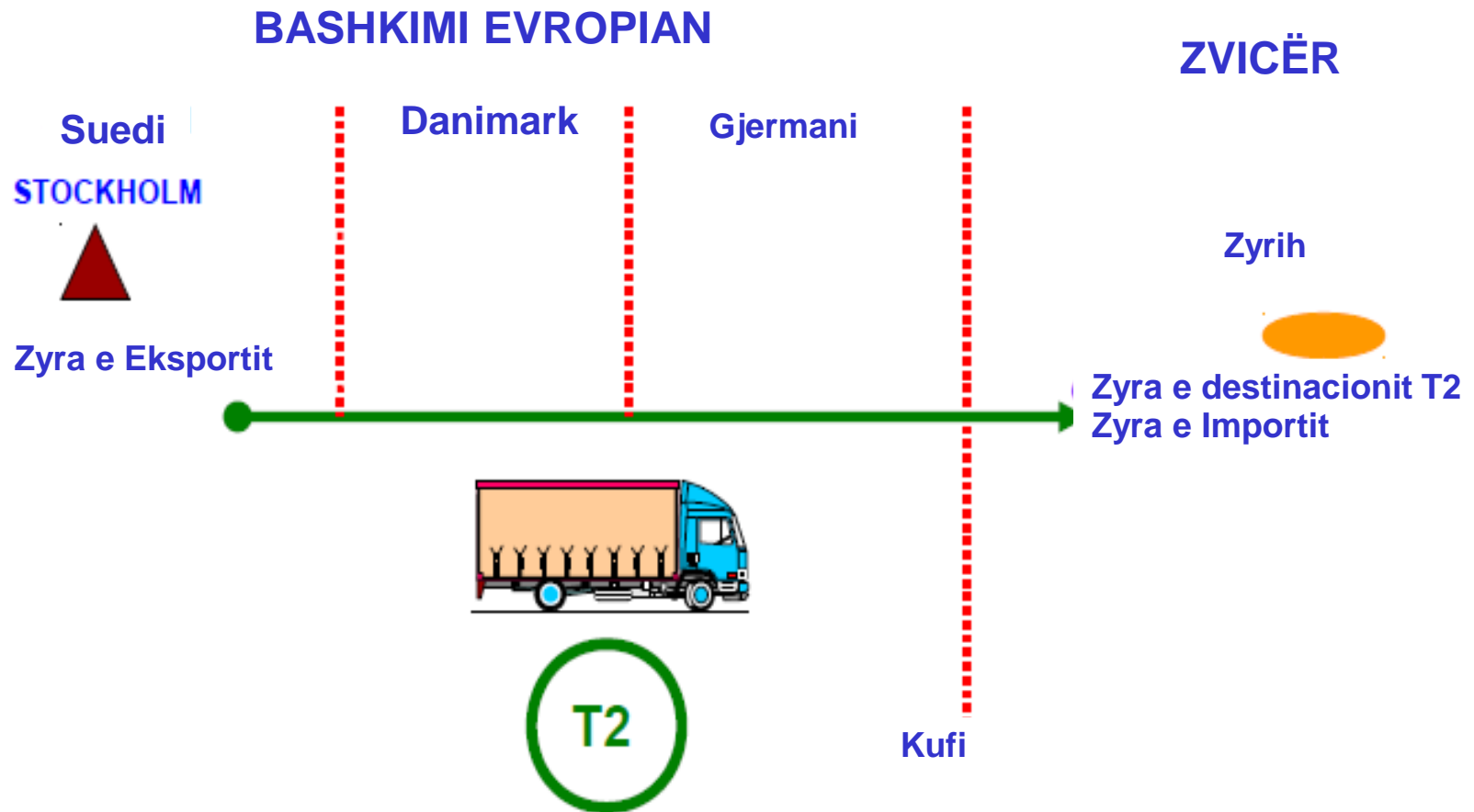
NORVEGJI

BASHKIMI EVROPIAN

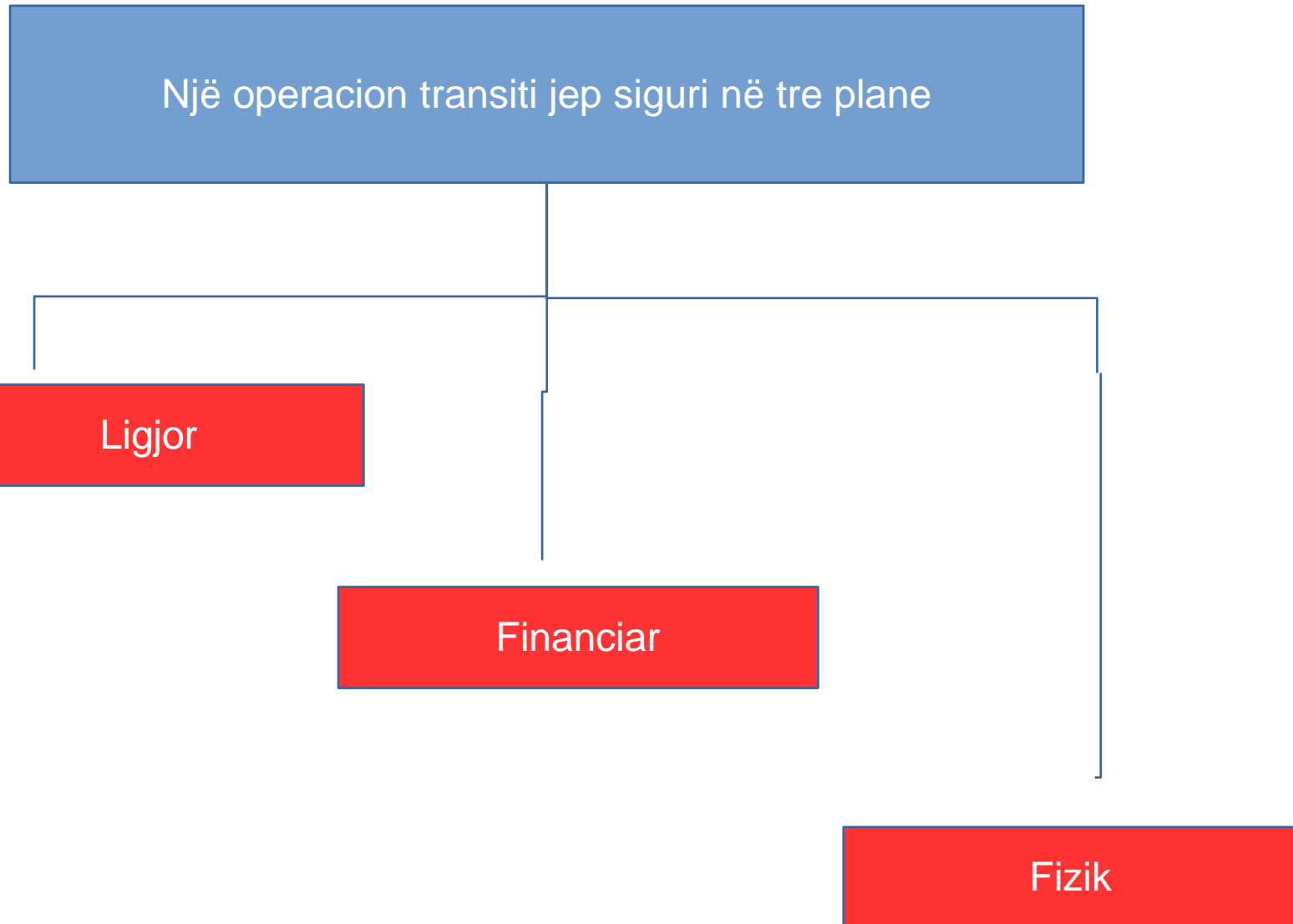


2.5 Përdorimi i një baze ligjore të qëndrueshme dhe të përbashkët

Shembulli e procedurës së transitit T2



2.6 Transport i mallrave në mënyrë të sigurtë për operatorët dhe doganën



2.6 Transport i mallrave në mënyrë të sigurtë për operatorët dhe doganën

=> Siguri Ligjore: zinxhir përgjegjësish të qartë

Angazhimi i mbatjesit të procedurës përbën përgjegjësi ligjore

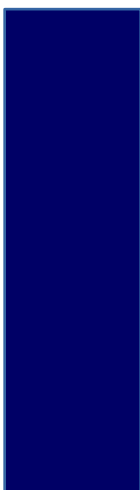
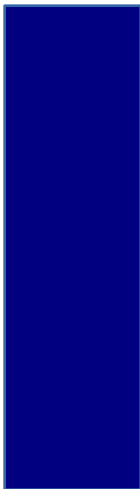
- **Përgjegjësi për deklaratën e transitit** të depozituar në NCTS
- **Përgjegjësi për ofrimin e garancisë**
- Përgjegjësi, me transportuesin dhe pritësin, **për respektimin e detyrimeve** të procedurës
 - Paraqitja e mallrave të pacenuara
 - Brenda afatit kohor të përcaktuar
 - Në përputhje me masat e identifikimit



2.6 Transport i mallrave në mënyrë të sigurtë për operatorët dhe doganën

⇒ Një garanci solide financiare:

- Mbatjësi i procedurës duhet të përdori **një garanci** që mbulon shumën e detyrimeve të importit/eksportit dhe pagesat e tjera
- Mbatjësi ka **shumë zgjedhje në lidhje me formën e garancisë** (depozitë në para, një garantues, voucher)
- Garancia është plotësisht e rimbursuar kur procedura e transitit është shkarkuar.



2.6 Transport i mallrave në mënyrë të sigurtë për operatorët dhe doganën

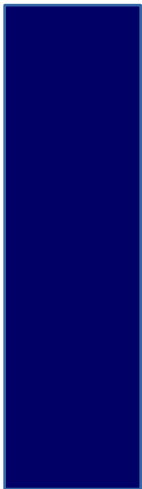
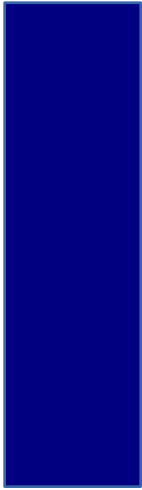
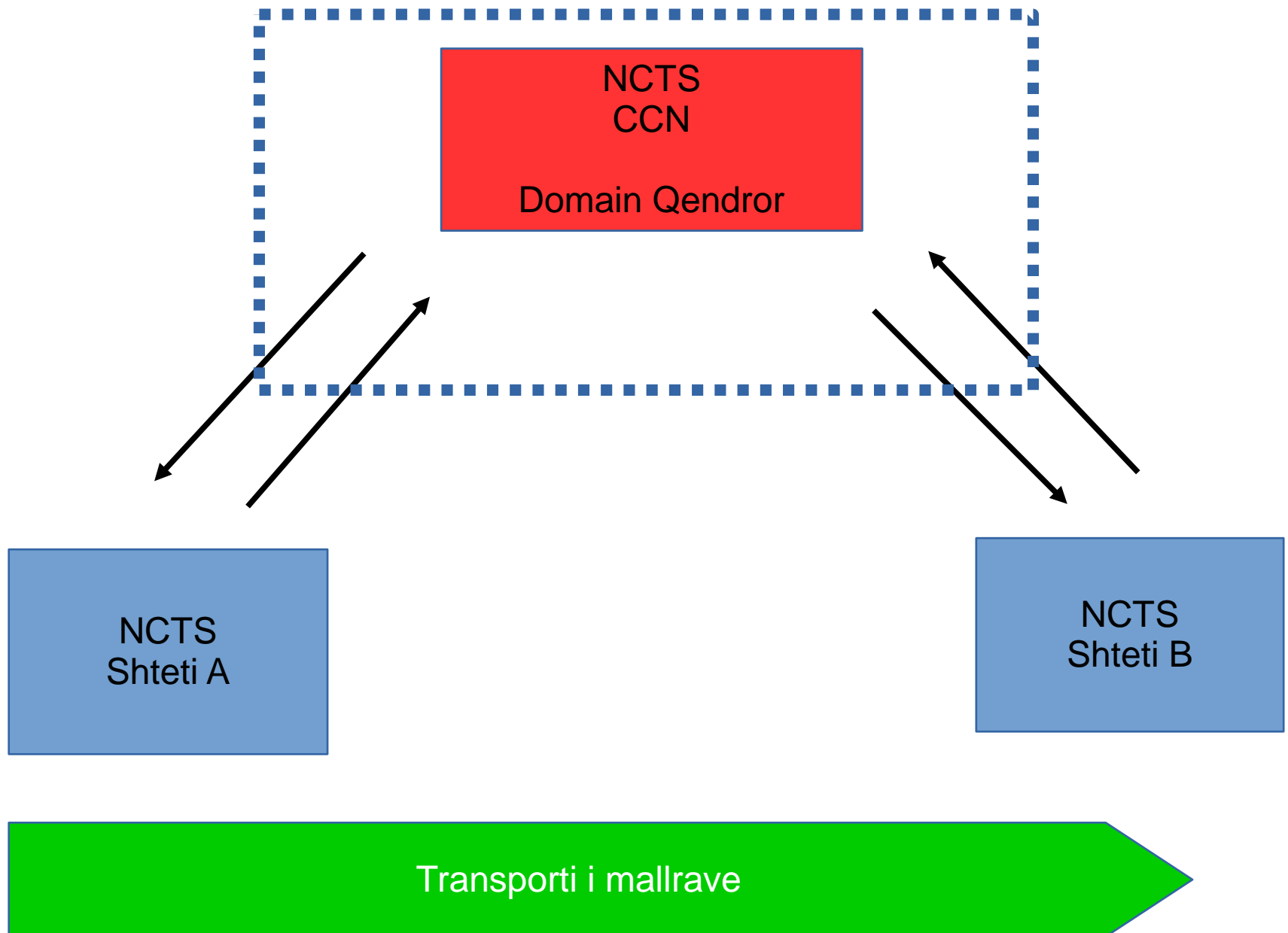
⇒ Siguri fizike: për sigurimin e mallrave/mjeteve të transportit :

- Garancia fizike lejon reduktimin e rreziqeve të heqjes/zëvendësimit të mallrave;
- Dy llojë plumbçesh mund të përdoren:
 - Plumbçe doganore
 - Plumbçe të vecanta
- Përfjashtimi nga plumbosja është i mundur.



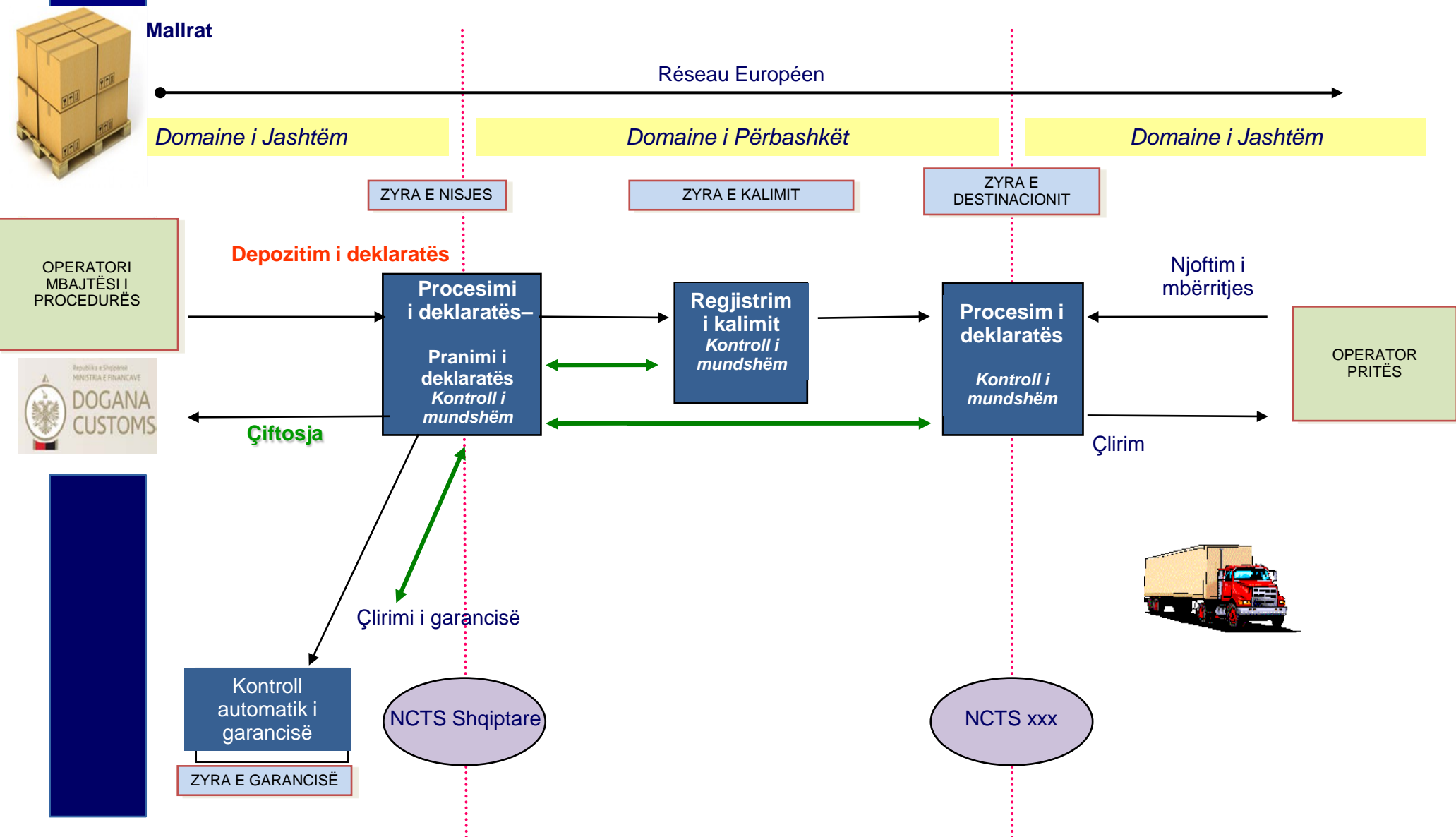
2.7 Një sistem gjurmimi elektronik për lëvizjen e mallrave

NCTS : connections



2.7 Një sistem gjurmimi elektronik për lëvizjen e mallrave

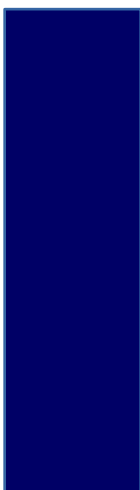
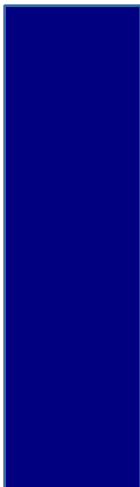
Operacioni i NCTS



2.8 Thjeshtime të mëtejshme janë të mundura...

Një listë me thjeshtime të mëtejshme në procedurën e transitit:

- Statusi i **dërguesit të autorizuar**
 - ✓ Kryerja e operacioneve të transitit pa paraqitur mallrat në zyrën doganore të nisjes
- Statusit i **pritësit të autorizuar**
 - ✓ Kryerja e operacioneve të transitit të destinacion pa paraqitur mallrat në zyrën doganore të destinacionit
- Përdorimi i **plumbçeve të llojit të veçantë**
 - ✓ Mundësi për të përdorur plumbçet vetjake
- Përdorimi i **garancisë globale**
 - ✓ Vetëm një garanci për disa operacione transiti



2.8 Thjeshtime të mëtejshme janë të mundura...

Dërguesi i autorizuar

Statusi i “**dërguesit të autorizuar**” lejon të:

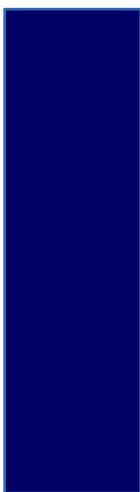
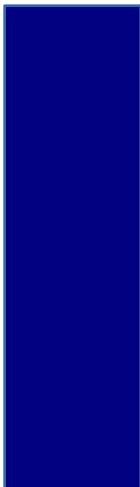
- **Përrshpejtimi i nisjes** së mallrave;
- Të jesh partner i administrates se doganës nisëse;
- Dërguesi i autorizuar mund të kryejë operacione transiti pa paraqitur mallra në zyrën doganore të nisjes.



2.8 Thjeshtime të mëtejshme janë të mundura...

Si funksionon?

1. Dërguesi i autorizuar **depoziton deklaratën e transitit** në NCTS ;
2. Operacioni i transitit mund të fillojë vetëm pas **përfundimit të afatit kohor** të specifikuar në autorizim;
3. Dërguesi i autorizuar **printon Dokumentin Administrativ të Transitit (TAD)** dhe listën e artikujve dhe më pas ia dorëzon transportuesit ;
4. Dërguesi i autorizuar do të ekzekutojë operacionin e transitit brenda orarit të zakonshëm të funksionimit të zyrës doganore nisëse ;
5. Dërguesi i autorizuar do të vendosë **masat identifikuese** (plumbçet, përshkrimi i mallrave).



2.8 Thjeshtime të mëtejshme janë të mundura...

Pritësi i autorizuar

Statusi i **“pritësit të autorizuar”** lejon:

- Përshpejtimin në mbërritjen e mallrave;
- Të jesh partner i administratës doganore lokale;
- Mallrat/dokumentet nën procedurën e transitit mund të priten drejtpërdrejtë në ambientet e operatorit pa i paraqitur ato në zyrën doganore të destinacionit.

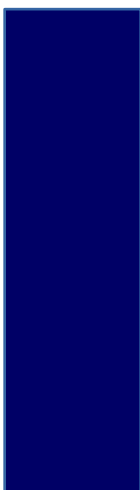
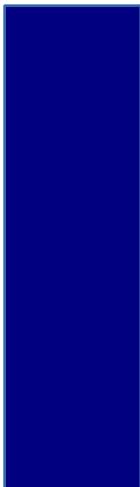


2.8 Thjeshtime të mëtejshme janë të mundura...

Si funksionon?

1. Mallrat **nuk duhet të paraqiten** në zyrën doganore të destinacionit por drejt pranë pritësit të autorizuar.
2. Pritësi i autorizuar **duhet të dërgojë njoftimin** e mbërritjes në zyrën doganore të destinacionit dhe të informojë nëse ka parregullësi/aksidente të ndodhura gjatë transportit.
3. Pritësi i autorizuar **pret për autorizimin për shkarkim** të dërguar nga zyra doganore e destinacionit.
4. Pritësi i autorizuar **shkarkon mallrat dhe i kontrollon** dhe dërgon në zyrën doganore të destinacionit informacion mbi mallrat.

Operatorët ekonomik dhe dogana duhet të jenë partnerë për zbatimin e suksesshëm të kësaj procedure doganore



2.8 Thjeshtime të mëtejshme janë të mundura...

Përdorimi i plumbçeve të llojit të veçantë

⇒ Në nisje, dogana pranon **plumbçet e miratuara të llojit të veçantë** (në vend të plumbçeve doganore) të vendosura nga dërguesi i autorizuar.

⇒ Është plotësuese e autorizimit të dërguesit të autorizuar : operacionet e transitit **pa paraqitjen e mallrave** në zyrën doganore të nisjes.



2.8 Thjeshtime të mëtejshme janë të mundura...

Si të përfitohet nga këto thjeshtime?

- Aplikuesi **vendoset si palë kontraktuese**;
- Aplikuesideklaron **të përdor në mënyrë të rregulltë** procedurën e transitit;
- Aplikuesi nuk ka kryer **shkelje të rënda** ndaj legjislacionit doganor/ vepra penale;
- Aplikuesi ka **një nivel të lart kontrolli** të operacioneve dhe fluksit të mallrave të tij;
- Aplikuesi ka **kompetencën profesionale** të nevojshme.

Aplikuesi ka aftësi të komunikojë elektronikisht me zyrën doganore të destinacioni.

2.9 Përdorimi i garancise në procedurën e transitit

Me qëllim depozitim të deklarimit të transitit, nevojitet garancia, si mbulim financiar **për mbulimin e detyrimeve doganore dhe pagesave të tjera, nga mbajtësi i procedurës.**

Garancia mund të jetë:

Individuale

- procedurë e zakonshme sipas ligjit
- lejon të mbulohet vetëm një operacion

Globale

- thjeshtim: reduktimi i shumës së garancisë (50%, 30%, 0%) dhe mosdhënie e saj.
- **lejon të mbulohen operacione të shumta** vetëm me një garanci



2.9 Përdorimi i garancise në procedurën e transitit

Format e garancisë individuale

Garancia individuale mund të ofrohet në një nga format si më poshtë :

- **Me depozitë në mjete monetare** ose me çdo mënyrë pagese tjetër të njohur nga autoritetet doganore ;
- **Me garanci bankare;**
- **Me një formë tjetër garancie** e cila garanton që shuma e detyrimeve të importit dhe eksportit që u korrespondon borxhit doganor dhe pagesave të tjera do të paguhet.



2.9 Përdorimi i garancise në procedurën e transitit

Garancia globale

Si funksionon ?

Do të jetë e mundur të depozitohen disa deklarata transiti në kufirin e shumës së referencës së garancisë.

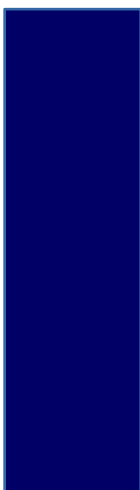
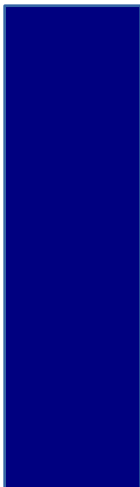
Shuma e referencës së garancisë globale është e llogaritur mbi bazën e fluksit vjetor të levizjeve ndaj numrit të javëve që ka viti.

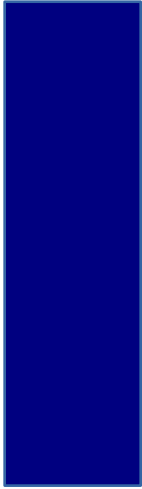
=> Shembull:

Shuma vjetore e detyrimeve dhe taksave që mund të paguhen: 9 550 000€

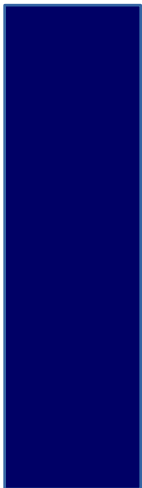
Shuma e referencës: $9\,550\,000 / 52 \text{ javë} = 183\,654 \text{ €}$

Shuma e garancisë globale e autorizuar për një javë është : 183 654€.

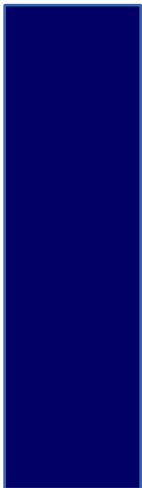




Faleminderit për vëmendjen tuaj!



3. Thjeshtimet doganore: statusi i OEA dhe procedurat e zhdoganimit lokal



Çfarë është një OEA?

=> **Operatori Ekonomik i Autorizuar**: një status i lëshuar për “tregtarët me besueshmëri” të cilët duhet të përbushin një sërë kriteresh për të përfituar thjeshtime doganore.

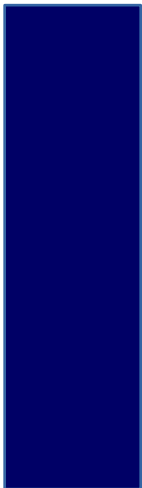
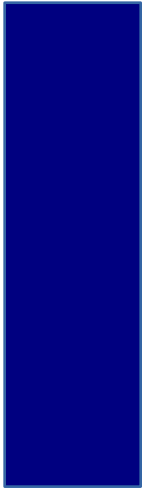
⇒ Sipas Kodit Doganor Shqiptar, janë dy lloje statusi për OEA që mund të lëshohen :

OEAD për thjeshtimet doganore- lehtësira në procedura doganore

OEAS për sigurinë dhe mbrojtjen- lehtësira në kontroll

⇒ Mund të kombinohen këto dy statuse dhe të përfitohet një OEA “e plotë”.

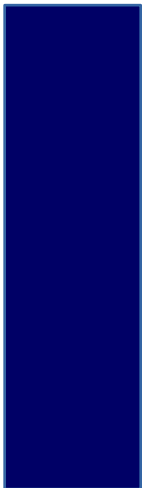
⇒ Nëse një OEA kërkon të përfitojë një thjeshtim/regjim, dogana nuk shqyrton kushtet apo kriteret.



=> Administrata Doganore Shqiptare ka vënë në zbatim statusin e OEA sipas **standardeve ndërkombëtare.**

⇒ **Një Marrëveshje për Njohje të Përbashkët** është nënshkruar me shtetet CEFTA (VKM 837, date 07.12.2016 Protokoli shtese 5)- kusht baza ligjore/zbatimi ne perputhje me BE.

⇒ Palet ne CEFTA informojne njera-tjetren ne lidhje me identitetin e OEA



OEA në Bashkimin Evropian (BE)

- Statusi i OEA është adoptuar fillimisht në kuadrin e **Partneritetit Doganë-Biznes nga Organizata Botërore e Doganave (WCO)** në vitet 2000 ;
- **OEA ka hyrë në fuqi në BE në Janar 2008 => Në Dhjetor 2008, kanë qenë 1501 OEA në BE;**
- Me **“Kodin Doganor të Bashkimit Evropian”** që ka hyrë në fuqi më 1 Maj 2016, statusi i OEA është përforcuar dhe ka përfituar nga thjeshtime të reja=> Në Shkurt 2017, kanë qenë **17808 autorizimet për OEA të lëshuara në BE.**



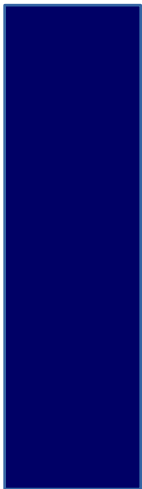
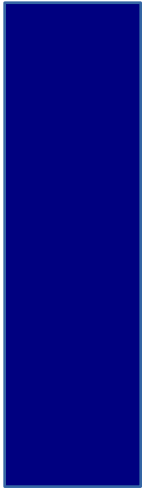
OEA në Francë

=> Në Francë, ky status është tashmë një element themelor për tragarët të cilët kanë aktivitete doganore në BE dhe është **pjesë përbërëse e strategjisë së tyre tregtare.**

=> Statusi i OEA është **zbatuar në mënyrë progresive** në Francë që nga 2008. Kur ky lloj autorizimi është krijuar, autoritetet doganore franceze dhe tregtarët të cilët kërkonin statusin e OEA kanë pasur nevojë për kohë për **metodat e reja të punës.**

=> Në Shkurt 2017, ka pasur **1600 OEA në Francë.** Objektivi ka qenë rritja me 80% të numrit të OEA që tregtonin me shtete jashtë BE

.



Përfitimet e statusit të OEA

a) Një trajtim më i favorshëm në lidhje me vlerësimin e riskut dhe kontrollet :

- Më pak kontrole fizike dhe të dokumentacionit në krahasim me operatorët ekonomik të tjerë;
- Trajtim prioritar dhe njoftim prioritar në rast seleksionimi për kontroll doganor ;
- Mundësi për të kërkuar hapësira specifike përvec zyrave doganore për kontrollet e doganës.



Përfitimet e statusit të OEA

b) Një akses i thjeshtuar apo ekskluziv për disa thjeshtime doganore :

- Reduktim i nivelit të garancisë apo përjashtim nga garancia;
- Thjeshtime në transit;
- Thjeshtime në vlerë;
- Autorizim për deklarata të thjeshtuara; etj.

c) Marrëveshje për njohje të përbashkët me shtete të tjera.

... dhe shumë përfitime të tërthorta.



Kriteret e OEA

Sipas llojit të autorizimit të kërkuar (thjeshtimet doganore apo të sigurisë dhe mbrojtjes), aplikuesi duhet të përmbushë disa kriteret:

Mos kete kryer shkelje të rënda apo të përsëritura;

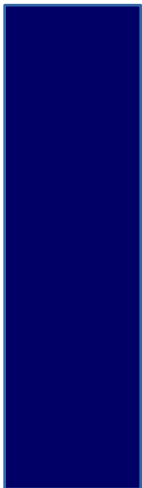
Mos të jetë i proceduar penalisht;

Te kete një sistem menaxhimi tregtar, dhe kur e nevojshme regjistri transporti për të mundësuar një nivel të lart kontrolli;

Aftësi të mira paguese;

Te kete standarde praktike dhe kompetenca ose kualifikime profesionale (OEAD);

Standarde të duhura të sigurisë dhe mbrojtjes.



3.2 Procedura e zhdoganimit lokal

Çfarë është procedura e zhdoganimit lokal?

Bazuar ne VKM 366, date 30.04.2015 eshte vëne në zbatim një thjeshtim doganor, “**Zhdoganimi lokal**”.

Me këtë thjeshtim, një operator ekonomik mund të autorizohet për të kryer procedurat e zhdoganimit të mallrave në ambientet e tij apo në një tjetër ambient të autorizuar pa kryer formalitetet doganore në zyrë doganore.

Kete thjeshtim e kane perfituar 6 operatore ekonomik te cilet kane plotesuar kriteret e percaktuara por jo te gjitha e kane vene ne funksionim.

Funksionimi i procedurave te thjeshtuara kerkon angazhim jo vetem te administrates doganore por edhe te operatoreve ekonomik- kualifikime profesionale ne fushen doganore.



3.2 Procedura e zhdoganimit lokal

Procedura e zhdoganimit lokal në Francë

Në Francë, procedura e zhdoganimit lokal është kthyer në **zhdoganim standard** ndërsa zhdoganimi pranë zyrës doganore është tashmë përjashtimi.

Nuk ka autorizime specifike për procedurën e zhdoganimit lokal por **miratimi i magazinave doganore është i detyrueshëm**. Duhet të përmbushen disa kushte: garantimi i nevojshëm për kryerjen e operacioneve në mënyrë të saktë, paraqitja e garancisë, etj.



3.2 procedura e zhdoganimit lokal

Thjeshtime të tjera janë të mundura: Shembulli i zhdoganimit të centralizuar

Zhdoganimi i Centralizuar autorizon tregtarin të depozitojë, apo të vërë në dispozicion të një zyre doganore të vetme, një deklaratë doganoze për mallrat të cilat paraqiten në një tjetër zyrë doganore brenda territorit të Bashkimit Evropian.

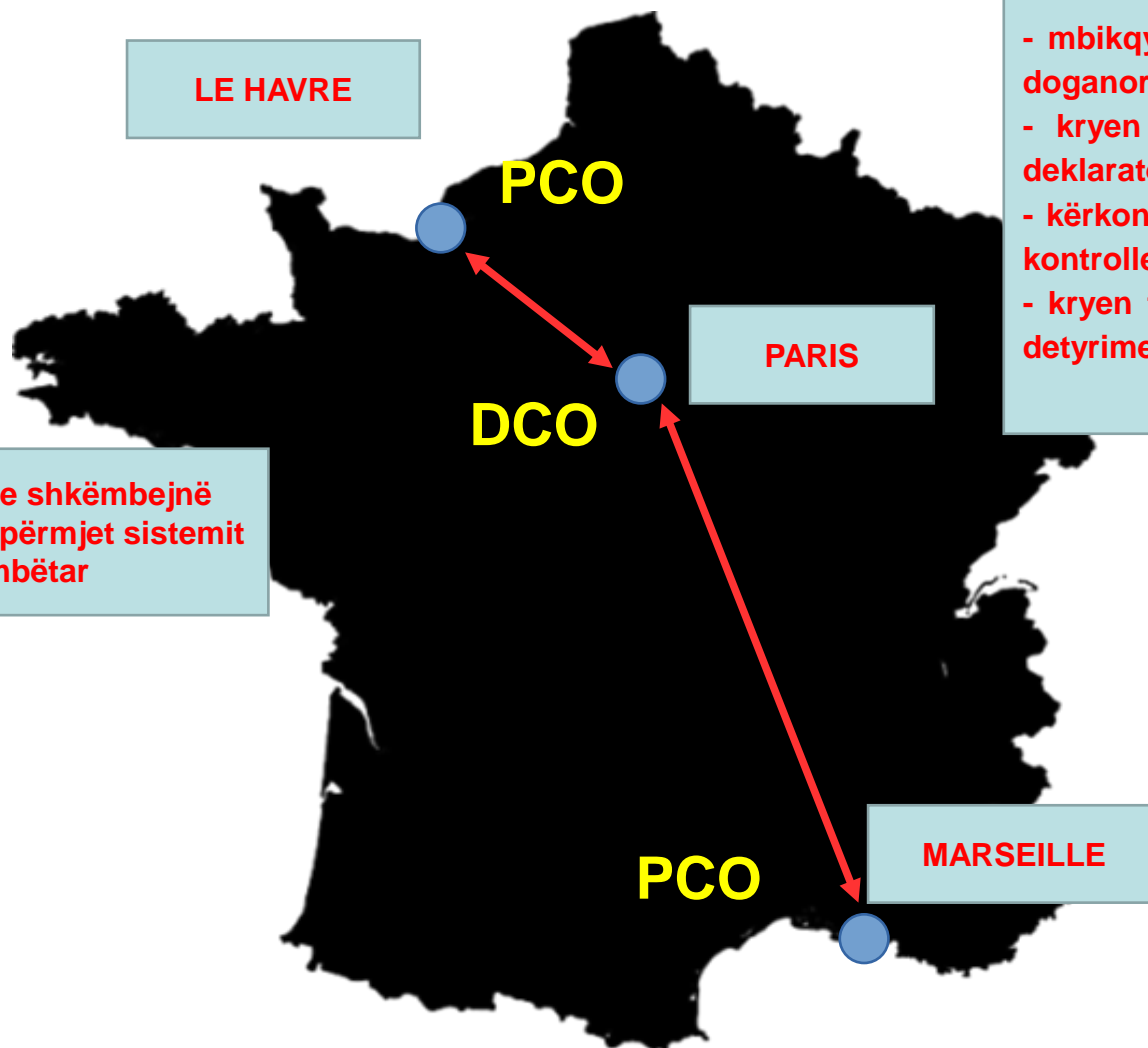
=> Me zhdoganimin të centralizuar, **mund të zgjidhni një pikë kontakti të vetme për formalitetet** ndërkohë që mallrat shpërndahen në të gjithë vendin.

=> Ky thjeshtim është vënë në zbatim në Francë dhe në BE.



3.2 procedura e zhdoganimit lokal

Shembulli i Francës



Zyra e deklarave doganore (DCO) located në Paris :

- mbikqyr vendosjen e mallrave nën procedurat doganore;
- kryen kontrollet doganore për verifikimin e deklaratës doganore;
- kërkon që zyra doganore e paraqitjes të kryejë kontrollet doganore “fizike”;
- kryen formalitetet doganore për rekuperimin e detyrimeve doganore dhe taksave kombëtare.

Zyrat doganore shkëmbejnë informacione nëpërmjet sistemit IT kombëtar

Zyrat doganore të paraqitjes (PCOs) ndodhen në Le Havre dhe Marseille :

- Kryen kontrollet doganore të kërkuara nga zyra doganore e deklaratës



Faleminderit për vëmendjen Tuaj!



4. Mundësitë e eksportit për kompanitë shqiptare





3 hapa për të qenë konkurrues në eksport:

1. Të zotërohen rregullat doganore
2. Siguria e eksporteve tuaja
3. Marrja e certifikimeve doganore për aktivitetet tuaja të eksportit

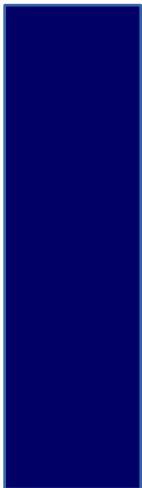
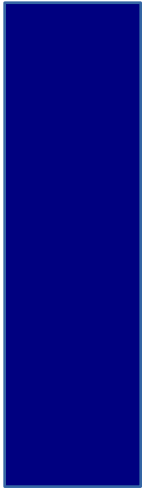


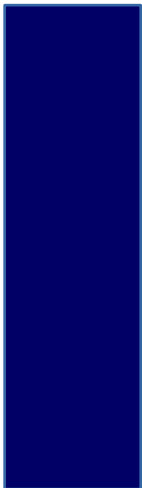
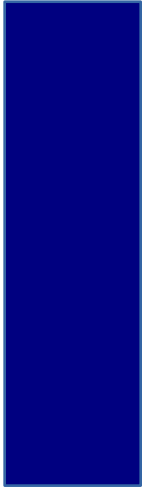
Përfundime

⇒ Administrata Doganore Shqiptare po vë në zbatim procedura të reja doganore me qëllim ofrimin e thjeshtimeve të mëtejshme për kompanitë shqiptare.

⇒ Duke harmonizuar standardet shqiptare doganore me standardet evropiane, duam të kthejmë territorin tonë në zonë edhe më konkurruese.

⇒ Modernizimi i administratës tonë është një proces që do të zhvillohet hap pas hapi dhe në të cilin ne kemi nevojë të zhvillojmë më tej partneritetin tonë me kompanitë për zbatimin progresiv të procedurave të reja.





Faleminderit për vëmendjen tuaj